

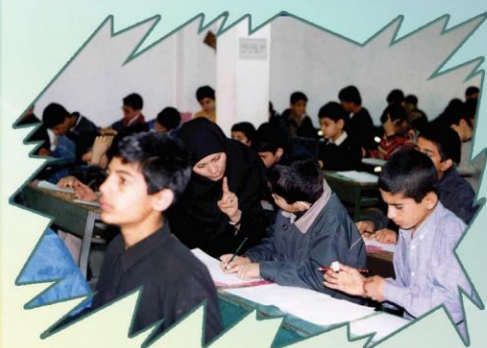

سازمان آموزش و پرورش استانی

راهنمادهای مدیریت کلاس

در نظام های آموزشی فراگیر سازی شده

(۱)

- سعی کنید تا فضایی برای "مخفی شدن" دانش آموزانی که می خواهند از درس فرار کنند وجود نداشته باشد تا آن‌ها از ترس دیده شدن به این مکان ها پناه نبرند.

- در مورد دانش آموزان دارای مشکلات رفتاری نسبت به اولین علایم تنش یا مشکل هوشیار بوده و اقدامات آن‌ها را خنثی کنید. از شیوه های زیر برای کاهش رفتارهای نامناسب دانش آموزان استفاده کنید:

۱- چشم پوشی مصلحت اندیشانه: چنان چه از دانش آموز رفتار نامناسبی سر می زند نظیر سر و صدا کردن برای جلب توجه، این رفتار را با روی برگرداندن از او و توجه به دانش آموز دیگر نادیده بگیرید.

۲- تقویت و پاداش: روی دیوار کلاس جدول امتیازدهی نصب کنید و به دانش آموزانی که رفتار مناسب دارند نظیر همکاری در انجام کار گروهی امتیاز دهید.

۳- تنبیه با تقویت مثبت: دانش آموز را برای رفتار نامناسبی که انجام می دهد نظیر هل دادن سایر دانش آموزان، تنبیه (سرزنش شفاهی) کنید و او را برای همکاری و رفتار دوستانه در برابر وظیفه کمک به معلم در توزیع برگه های کلاس پاداش دهید.

۴- یادآوری قوانین: قانون کلاس را درباره رفتار نامناسب دانش آموز نظیر بلند حرف زدن، به دانش آموز یادآوری کنید و با لحن آرام و دوستانه از او بخواهید ساکت کار کند.

۵- پرسش و بازخورد: درباره رفتار نامناسب دانش آموز، نظیر ریختن کاغذ روی زمین از او سؤال کنید و به او اجازه صحبت دهید، سپس در اصلاح رفتار مناسب به او کمک کنید.

۶- فروپاشی موقعیت به کمک شوخی: با بیان یک لطیفه، بدون عصبانیت، دانش آموز را از رفتار نامناسب آگاه کنید و از برخورد رویارویی با او بپرهیزید.

۷- توقف یک عمل و شروع عمل دیگر: با دانش آموز درباره رفتار نامناسب وی نظیر ضربه زدن به دیگران، صحبت کنید و به او بفهمانید که برایش فایده ای ندارد. از سوی دیگر به دانش آموز کمک کنید تا همزمان میل به تغییر رفتار و رسیدن به هدف تعیین شده نظیر کمک به معلم در خروج تمامی دانش آموزان از کلاس را برای هفته بعد دنبال کند.

۸- انتخاب های ساده: درباره رفتار نامناسب دانش آموز نظیر عدم همکاری در کارهای گروهی توضیح دهید و بگویید که یا باید با گروه همکاری کند یا باید به تنهایی کار کند.

۹- منحرف کردن دانش آموز: زمانی که دانش آموز در نقطه اوج لجبازی است، نزدیک او شوید و توجه او را به سرعت به موضوع جدیدی نظیر واگذاری وظیفه ای کوچک به او هدایت کنید.

۱۰- تدارک راه های صرف انرژی بدنی: فرصت های کوتاهی را برای حرکات و نرمش های بدنی فراهم کنید (پس از ۱۰ دقیقه جنب و جوش، از دانش آموزان بخواهید تکالیف را انجام دهند). از فیلم های مناسب کوتاه در ساعات درسی به منظور تغییر سریع فعالیت ها استفاده کنید.

مقدمه

مدیریت کلاس، تأثیر زیادی در موفقیت دانش آموزان دارد. زمانی که دانش آموزان ادراک و احساس مثبت و رضایت بخشی نسبت به کلاس، به ویژه معلم داشته باشند، بهتر یاد می گیرند. آموزش فراگیر رویکردی مبتنی بر عادی سازی است و هدف آن آماده کردن فرد با نیازهای ویژه برای زندگی مناسب در جامعه است.

در نظام های آموزشی فراگیر سازی شده، دانش آموزان با نیازهای ویژه در کلاس های آموزش و پرورش عادی در کنار سایر دانش آموزان به تحصیل می پردازند.

اصل کلیدی در مدیریت کلاس، ایجاد فضای مطلوب برای یادگیری بهتر است. برای ایجاد چنین فضایی در نظام های آموزشی فراگیرسازی شده لازم است معلم به سه عامل حفظ نظام کلاس، توسعه روابط مثبت در کلاس و پیشرفت شخصی دانش آموزان توجه کند.

راه کارهای حفظ نظام کلاس

منظور از حفظ نظام کلاس، میزان نظم کلاس، واضح بودن انتظارات معلم، حفظ کنترل و پذیرش تغییرات و به طور کلی کمک به دانش آموزان برای تحقق اهداف زیر می باشد:

- به عهده گرفتن مسؤولیت اعمال خویش
- تمرین تسلط بر خود
- احترام گذاشتن به حقوق دیگران
- پیروی از اصول صحیح و منطقی
- در نظر گرفتن عواقب منطقی رفتارهای خود

راهبردهای زیر را می توان برای دستیابی به اهداف فوق در نظر گرفت:

مقررات را به شکل واضح و روشن تعریف کنید

برخی دانش آموزان با نیازهای ویژه در درک و عمل به مقررات اجتماعی مشکلاتی دارند. شما به عنوان معلم در ایجاد و تنظیم مقررات، موارد زیر را در نظر بگیرید:

- بپذیرید که مقررات، انتظارات و جریان های معمول کلاس نقش زیادی در کیفیت محیط یادگیری دارند.

- در ابتدای سال تحصیلی قوانین کلاس (نظیر دست بلند کردن و منتظر ماندن، حرکت در کلاس و ...) را با همکاری دانش آموزان تنظیم کنید و درباره عواقب قانون شکنی بحث کنید.

- مقررات و انتظارات را به روشنی بیان کنید و در حداقل لازم نگه دارید تا محیط یادگیری منظمی داشته باشید.

- مقررات را به صورت مثبت بیان کنید (سعی کنید آرام حرکت نمایید) و از بیانات منفی بپرهیزید (دویدن ممنوع است).

- برای دست یافتن به مقررات با دانش آموزان مذاکره کنید و سعی نمایید مسؤولیت اجرای مقررات بر عهده شما و دانش آموزان باشد.

انتظارات بالا و در عین حال منطقی داشته باشید

دانش آموزان با نیازهای ویژه اغلب به دلیل شکست در کارها، در یادگیری ضعیف انگاشته می شوند. اگر معلمان و والدین انتظارات پایینی از عملکرد آنها داشته باشند، کاهش توانایی آنها بیشتر می شود. بنابراین شما به عنوان معلم باید:

- باور کنید که تمام دانش آموزان می توانند یاد بگیرند و به آنها بفهمانید که می توانند به نتایج یادگیری لازم در برنامه درسی برسند.

- به طور پیوسته انتظار خود را از دانش آموزان و والدین آنها افزایش دهید.

- به دانش آموزان یاد دهید که موفقیت، نتیجه تلاش و توانایی توأم است.

- به دانش آموزان کمک کنید به توانایی خود باور قوی پیدا کنند (وقتی واقعاً تلاش می کنم، اغلب کارها را می توانم انجام دهم)، (وقتی ریاضی را می فهمم، پس باید علوم را هم بتوانم یاد بگیرم)، (اگر خوب درس بخوانم، حتماً به نتیجه می رسم).

- به دانش آموزان برای پاسخ گویی به سؤالات، درخواست ها و شرکت در بحث ها زمان کافی بدهید.

در کلاس موقعیت های مناسب اتخاذ کنید

امروزه در کلاس های درس، دیگر معلم در جلوی کلاس نمی نشیند و نقش معلم بیشتر "مدیریت" یادگیری است. رعایت اصول زیر به شما به عنوان معلم در تعیین موقعیت مناسب در کلاس کمک می کند:

- در محلی قرار بگیرید که به سهولت بر همه نظارت داشته باشید.

- رفتار دانش آموزان را به طور منظم زیر نظر داشته باشید تا علایم اولیه هشدار دهنده رفتار نامناسب را ببینید.

- به جای قرار گرفتن در موقعیت "معلم"، وارد قلمروی "دانش آموزان" شوید. با چرخیدن در کلاس می توانید مشکلات رفتاری را بهتر ببینید و رفتارهای مناسب را تقویت کنید.